

BOSNA I HERCEGOVINA
PROGRAM MODERNIZACIJE VODNIH USLUGA
P168943

PLAN OKOLIŠNIH I DRUŠTVENIH OBAVEZA
(PODO)

01. februar, 2021.

PLAN OKOLIŠNIH I DRUŠTVENIH OBAVEZA

1. Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu **Zajmoprimac**) implementirat će Program modernizacije usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda u BiH (**Projekt**), uz učešće Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine (MPVŠ FBiH), Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (MPŠV RS) i odgovarajuće jedinice za implementaciju projekata u FBiH (JIP) i RS (Jedinica za koordinacija poljoprivrednih projekata - JKPP). Međunarodna banka za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu Banka) pristala je osigurati finansiranje projekta.
2. Zajmoprimac je dužan primijeniti materijalne mjere i radnje da osigura da se Projekt provodi u skladu sa okolišnim i društvenim standardima (**ODS**). Ovaj Plan okolišnih i društvenih obaveza (**PODO**) utvrđuje materijalne mjere i radnje, kao i sve eventualne posebne dokumente ili planove, uz vremenski raspored za svaki od njih.
3. Zajmoprimac će se također pridržavati odredbi bilo kojih drugih okolišnih i društvenih dokumenata koji se zahtijevaju u skladu s okolišnim i društvenim okvirom i na koje se odnosi ovaj PODO, kao što su Okvir za okolišno i društveno upravljanje (OODU), Studija procjene utjecaja na okoliš i društvo (PUOD studija), Planovi okolišnog i društvenog upravljanja (PODU), Okvir politike preseljenja (OPP), Akcioni plan preseljenja (APP), Postupak upravljanja radom (PUR) i Plan uključivanja interesnih grupa (PUIG) i rokovi navedeni u tim okolišnim i društvenim dokumentima.
4. Zajmoprimac je odgovoran za poštivanje svih zahtjeva PODO-a, čak i kada provedbu određenih mjera i radnji provodi ministarstvo, agencija ili jedinica navedena gore pod tačkom 1.
5. Primjenu materijalnih mjera i radnji utvrđenih u ovom PODO-u će Zajmoprimac pratiti i o tome izvještavati Banku u skladu sa PODO-om i uvjetima sporazuma, a Banka će pratiti i ocjenjivati napredak i završetak materijalnih mjera i radnji tokom implementacije Projekta.
6. Prema dogovoru između Banke i Zajmoprimca, ovaj PODO se može revidirati s vremena na vrijeme tokom implementacije Projekta, kako bi odražavao prilagodljivo upravljanje promjenama Projekta i nepredviđenim okolnostima ili kao odgovor na procjenu implementacije Projekta provedenu prema PODO-u. U takvim okolnostima, Zajmoprimac će se o takvim promjenama dogovoriti s Bankom i ažurirat će PODO kako bi odražavao takve promjene. Dogovor o izmjenama PODO-a će se dokumentirati kroz razmjenu pisama potpisanih između Banke i Zajmoprimca. Zajmoprimac će odmah objaviti ažurirani PODO.
7. Ukoliko projektne promjene, nepredviđene okolnosti ili implementacija Projekta rezultiraju promjenama u rizicima i utjecajima tokom implementacije Projekta, Zajmoprimac će, ako je potrebno, osigurati dodatna sredstva za provođenje radnji i mjera za rješavanje takvih rizika i utjecaja, koji mogu uključiti okolišne, zdravstvene i sigurnosne utjecaje ili rizike vezane za rad.

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNO LICE/ORGAN
NADZOR I IZVJEŠTAVANJE			
A	<p>REDOVNO IZVJEŠTAVANJE: Pripremiti i dostaviti Banci redovne izvještaje o praćenju okolišnog, društvenog, zdravstvenog i sigurnosnog (ODZS) učinka projekta, uključujući ali ne ograničavajući se na implementaciju PODO-a, status pripreme i implementacije okolišnih i društvenih dokumenata traženih prema PODO-u, aktivnosti uključivanja interesnih grupa, funkcioniranje mehanizma ili mehanizama za pritužbe.</p>	<p>Polugodišnje tokom implementacije Projekta.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
B	<p>INCIDENTI I NESREĆE Odmah obavijestiti Banku o svakom eventualnom incidentu ili nesreći povezanoj s Projektom koja ima ili bi mogla imati značajan štetan utjecaj na okoliš, pogođene zajednice, javnost ili radnike, uključujući svako slučajno izlivanje koje može prouzrokovati zagađenje zemlje/vode, probleme eksproprijacije, nesreće u kojima su učestvovali radnici ili članovi pogođenih zajednica, radna pitanja, itd. Navesti dovoljno detalja o incidentu ili nesreći, navodeći trenutne mjere koje se poduzimaju ili se planiraju poduzeti za njihovo rješavanje, kao i sve eventualne informacije koje je dao bilo koji od izvođača radova ili nadzorno tijelo. Nakon toga, prema zahtjevu Banke, pripremiti izvještaj o incidentu ili nesreći i predložiti mjere za sprečavanje njihovog ponavljanja.</p>	<p>Obavijestiti Banku u roku od 48 sati nakon saznanja za incident ili nesreću.</p> <p>Izvještaj se, na zahtjev, dostavlja u roku prihvatljivom za Banku.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
C	<p>IZVJEŠTAJI IZVOĐAČA RADOVA Osigurati, prema Zahtjevima poslodavca, da izvođači radova dostavljaju mjesečne izvještaje o napretku Jedinici za implementaciju projekata o učinku ODZS-a, kako je utvrđeno u PODU-ovima specifičnim za lokaciju. Zajmoprimac bi takve izvještaje Banci dostavljao na zahtjev.</p>	<p>Izvođači radova će mjesečno dostavljati izvještaje JIP-ima.</p> <p>Zajmoprimac će dostaviti Banci na zahtjev.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
ODS 1: PROCJENA I UPRAVLJANJE OKOLIŠNIH I DRUŠTVENIH RIZIKA I UTJECAJA			
1.1	<p>ORGANIZACIONA STRUKTURA: Uspostaviti i održavati organizacionu strukturu (JIP u MPVŠ FBiH i JKPP u MPŠV RS) sa kvalifikovanim osobljem za podršku upravljanju rizicima u vezi sa okolišem, sigurnosnim i sigurnosnim rizicima i socijalnim rizicima Projekta. JIP/JKPP treba da imenuje/angažuje jednog stručnjaka za okoliš i jednog stručnjaka za društvena pitanja, uključujući jednog stručnjaka za zdravlje i sigurnost na radu u slučaju da stručnjak za zaštitu okoliša ili društvena pitanja nema iskustva u ovoj oblasti. Na nivou timova za implementaciju (PIT-ova) nominiraće se jedan stručnjak za okoliš i društvo koji će koordinirati zadatke sa JIP/JKPP stručnjacima. Izrada i implementacija <i>Uputstva za rad na projektu</i>.</p>	<p>Organizacionu strukturu, uključujući stručnjake, treba uspostaviti prije efektivnosti Projekta i održavati tokom implementacije Projekta.</p> <p>JIP i JKPP trebaju izraditi <i>Uputstvo za rad na projektu</i> prije efektivnosti projekta.</p>	<p>MPVŠ FBiH MPŠV RS</p>

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNO LICE/ORGAN
1.2	OKOLIŠNA I DRUŠTVENA PROCJENA Provesti Okvir za okolišno i društveno upravljanje (OODU), Okvir za preseljenje (OPP), Plan uključivanja interesnih grupa (PUIG) i Postupak upravljanja radom (PUR) koji su izrađeni za Projekt, na način prihvatljiv za Banku. Ažurirati dokumente ako i kada je to potrebno.	Dokumenti će se ažurirati ako i kada je to potrebno i implementirati tokom vremenskog okvira Projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
1.3	ALATI I INSTRUMENTI ZA UPRAVLJANJE Provjeriti bilo koji predloženi potprojekt u skladu s OODU-om pripremljenim za projekt, a nakon toga izraditi, usvojiti i provesti potprojekt Studije procjene utjecaja na okoliš i društvo (PUOD studija) ili Plana okolišnog i društvenog upravljanja (PODU), prema potrebi, na način prihvatljiv za Banku.	PUOD studije ili PODU specifični za određene lokacije će se pripremiti prije pokretanja postupka nadmetanja za izgradnju određenog potprojekta. PODU-ovi specifični za određenu lokaciju će biti sastavni dio dokumentacije za nadmetanje. Potrebno je da Banka prethodno pregleda i odobri dokumente prije pokretanja postupka nadmetanja za odgovarajući potprojekt. Nakon što su odobreni, instrumenti se moraju primjenjivati tokom implementacije potprojekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
1.4	UPRAVLJANJE IZVOĐAČIMA RADOVA Uključiti relevantne aspekte PODO-a, uključujući relevantne dokumente i/ili planove za okoliš i društvo (npr. opći ili PODU specifičan za određenu lokaciju), i postupke upravljanja radom u ODZS specifikacije dokumenata o nabavci sa izvođačima radova. Nakon toga osigurati da se izvođači radova pridržavaju ODZS specifikacija svojih ugovora.	Prije pripreme dokumentacije za nabavku. Nadgledati izvođače radova tokom implementacije Projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
ODS 2: RAD I USLOVI RADA			
2.1	UPRAVLJANJE RADOM Provesti postupke upravljanja radom (PUR) koji su razvijeni za projekat. Ažurirati dokument tokom implementacije projekta kada detalji predloženih potprojekata budu jasniji.	PUR će biti pripremljen, objavljen i usvojen prije ocjene Projekta. Dokument će se ažurirati ako i kada je to potrebno i implementirati tokom vremenskog okvira projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
2.2	MEHANIZAM ZA PRITUŽBE PROJEKTNIH RADNIKA Uspostaviti, održavati i upravljati mehanizmom za pritužbe za radnike na Projektu, kako je opisano u PUR-u i u skladu sa ODS2.	Mehanizam za pritužbe će se uspostaviti prije efektivnosti Projekta i održavati tokom implementacije Projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNO LICE/ORGAN
2.3	<p>MJERE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU (ZSR)</p> <p>Provesti mjere zdravlja i sigurnosti na radu (ZSR) navedene u (a) općem PODU koji se nalazi u prilogu OODU-u pripremljen za ovaj Projekat ili (b) PUOD studiji/PODU specifičnom za određenu lokaciju koji će se pripremiti za neke potprojekte, po potrebi. PUOD studija/PODU za određenu lokaciju će imati detaljne mjere ZSR koje će biti uključene u dokumentaciju izvođača radova za nadmetanje.</p> <p>Nadalje, izvođači radova će pripremiti plan ZSR kao dio PODU-a za izgradnju (I-PODU).</p>	<p>Isti vremenski okvir kao i za implementaciju PODU -a.</p> <p>Plan ZSR prije građevinskih radova.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p> <p>Izvođač radova za Plan ZSR</p>
ODS 3: RESURSNA EFIKASNOST I PREVENCIJA I UPRAVLJANJE ZAGAĐENOŠĆU			
3.1	<p>RESURSNA EFIKASNOST I PREVENCIJA I UPRAVLJANJE ZAGAĐENOŠĆU:</p> <p>Integrirati i implementirati mjere resursne efikasnosti i prevencije i upravljanja zagađenošću, uključujući one koje se odnose na uklanjanje ili održavanje azbesta, u (a) općem PODU priložen OODU-u pripremljen za ovaj Projekat ili (b) PUOD studiji/PODU specifičnom za određenu lokaciju koji će se pripremiti za neke potprojekte, po potrebi.</p> <p>Nadalje, izvođač radova će pripremiti Radnu proceduru za uklanjanje ili održavanje azbesta kao dio I-PODU u skladu s Napomenom Svjetske banke o dobroj praksi: Azbest: zdravstvena pitanja na radu i u zajednici (maj 2009.).</p> <p>Svaka PUOD studija za PPOV specifična za određene lokacije će osigurati upravljanje muljem u skladu sa ODS3 i lokalnim zakonodavstvom, uključujući konačno zbrinjavanje. U okviru projekta će se izraditi i strateški planovi upravljanja muljem za zemlju.</p>	<p>Isti vremenski okvir kao i za implementaciju PUOD studije/PODU.</p> <p>Radna procedura uklanjanja ili održavanja azbesta prije građevinskih radova.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p> <p>Izvođač radova za radnu proceduru uklanjanja ili održavanja azbesta.</p>
ODS 4: ZDRAVLJE I SIGURNOST ZAJEDNICE			

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNO LICE/ORGAN
4.1	<p>ZDRAVLJE I SIGURNOST ZAJEDNICE: Integrirati i provoditi mjere zaštite zdravlja i sigurnosti zajednice u (a) općem PODU koji se nalazi u prilogu OODU-u pripremljenom za ovaj Projekat ili (b) PUOD studiji/PODU specifičnom za određenu lokaciju koji će se pripremiti za neke potprojekte, prema potrebi i koji integriraju mjere zdravlja i sigurnosti zajednice, kako je navedeno u OODU-u.</p> <p>Nadalje, izvođač radova će pripremiti Plan upravljanja saobraćajem (PUS) kao dio I-PODU.</p>	<p>Isti vremenski okvir kao i za implementaciju PODU-a.</p> <p>PUS prije građevinskih radova.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p> <p>Izvođač radova za PUS.</p>
ODS 5: OTKUP ZEMLJIŠTA, OGRANIČENJA U KORIŠTENJU ZEMLJIŠTA I NEDOBROVOLNO PRESELJENJE			
5.1	<p>PLANOVI PRESELJENJA: U slučaju da potprojekt uključuje otkup zemljišta i preseljenje, pripremiti, usvojiti i provesti planove preseljenja (PP) u skladu sa ODS5 i u skladu sa zahtjevima Okvira za preseljenje (OPP) koji je pripremljen za Projekt, a nakon toga usvojiti i implementirati odgovarajuće PP prije obavljanja povezanih aktivnosti, na način prihvatljiv za Banku.</p>	<p>APP-ovi predati na odobrenje Banci i, nakon njihovog odobravanja, implementirani prije početka Projektnih aktivnosti koje uključuju otkup zemljišta i preseljenje.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
5.2	<p>ŽALBENI MEHANIZAM Primijeniti žalbeni mehanizam (ŽM) za rješavanje žalbi povezanih s preseljenjem, kako je opisano u OPP i PUIG pripremljenim za ovaj projekt.</p>	<p>ŽM treba uspostaviti prije efektivnosti Projekta i primjenjivati ga tokom njegovog trajanja.</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
ODS 6: OČUVANJE BIODIVERZITETA I ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVIM PRIRODNIIM RESURSIMA			
6.1	<p>RIZICI I UTJECAJI BIODIVERZITETA: Provjeriti svaki predloženi potprojekt u skladu s OODU-om pripremljenim za Projekt i, prema potrebi, izraditi, usvojiti i provesti samostalni Plan upravljanja biodiverzitetom ili posebne mjere koje će se uključiti u PUOD studiju/PODU-ove specifične za određena područja, na način prihvatljiv za Banku.</p>	<p>Podnijeti na prethodno odobrenje Banke prije izgradnje bilo kojih objekata koji mogu utjecati na biodiverzitet. Jednom odobrene mjere i/ili plan moraju se primijeniti za određeni potprojekt i za sve ostale potprojekte koji su relevantni tokom implementacije Projekta</p>	<p>JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS</p>
ODS 7: STAROSJEDIOCI/PODSAHAHRANSKE AFRIČKE HISTORIJSKI NEDOVOLJNO USLUŽENE TRADICIONALNE LOKALNE ZAJEDNICE			
7.1	Nije relevantno za projekat		
ODS 8: KULTURLNO NASLJEĐE			

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNO LICE/ORGAN
8.1	<p>SLUČAJNI PRONALASCI: Provesti mjeru ublažavanja slučajnih pronalazaka kako je definirano u (a) općem PODU koji se nalazi u prilogu OODU-u pripremljenom za ovaj Projekat, ili (b) PUOD studiji/PODU specifičnom za određenu lokaciju koji će se pripremiti za neke potprojeke, po potrebi.</p>	Tokom implementacije potprojekta.	Izvođač radova koga nadgleda JIP/JKPP
ODS 9: FINANSIJSKI POSREDNICI			
9.1	Nije relevantno za projekat		
ODS 10: UKLJUČIVANJE INTERESNIH GRUPA I OBJAVLIVANJE INFORMACIJA			
10.1	<p>PRIPREMA I PROVEDBA PLANA ZA UKLJUČIVANJE INTERESNIH GRUPA Provesti Plan za uključivanje interesnih grupa (PUIG) pripremljen za ovaj projekat. Ažurirajte PUIG-a ako i kada je to potrebno.</p>	Tokom implementacije Projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
10.2	<p>MEHANIZAM ZA PRITUŽBE: Pripremiti, usvojiti, održavati i upravljati mehanizmom za pritužbe, kako je opisano u PUIG-u pripremljenom za ovaj projekat.</p>	Tokom implementacije Projekta.	JIP MPVŠ FBiH JKPP MPŠV RS
IZGRADNJA KAPACITETA (TRENING)			
CS1	<p>Obuka za osoblje JIP-a/JKPP-a i PIT-ova o implementaciji cjelokupnog Okolišnog i društvenog okvira, OODU-a, OPP-a, PUIG-a, PUR-a pripremljenih za ovaj projekat, kao i sve ostale teme identificirane u OODU-u i OPP-u.</p>	Početni trening treba uraditi prije efektivnosti Projekta, a periodične obuke po potrebi tokom njegove implementacije. Trening za osoblje PIT-a će biti pripremljen u dogovoru sa JIP/JKPP-om i timom Banke.	JIP MPVŠ FBiH/JKPP MPŠV RS u saradnji sa odabranim Konsultantom.